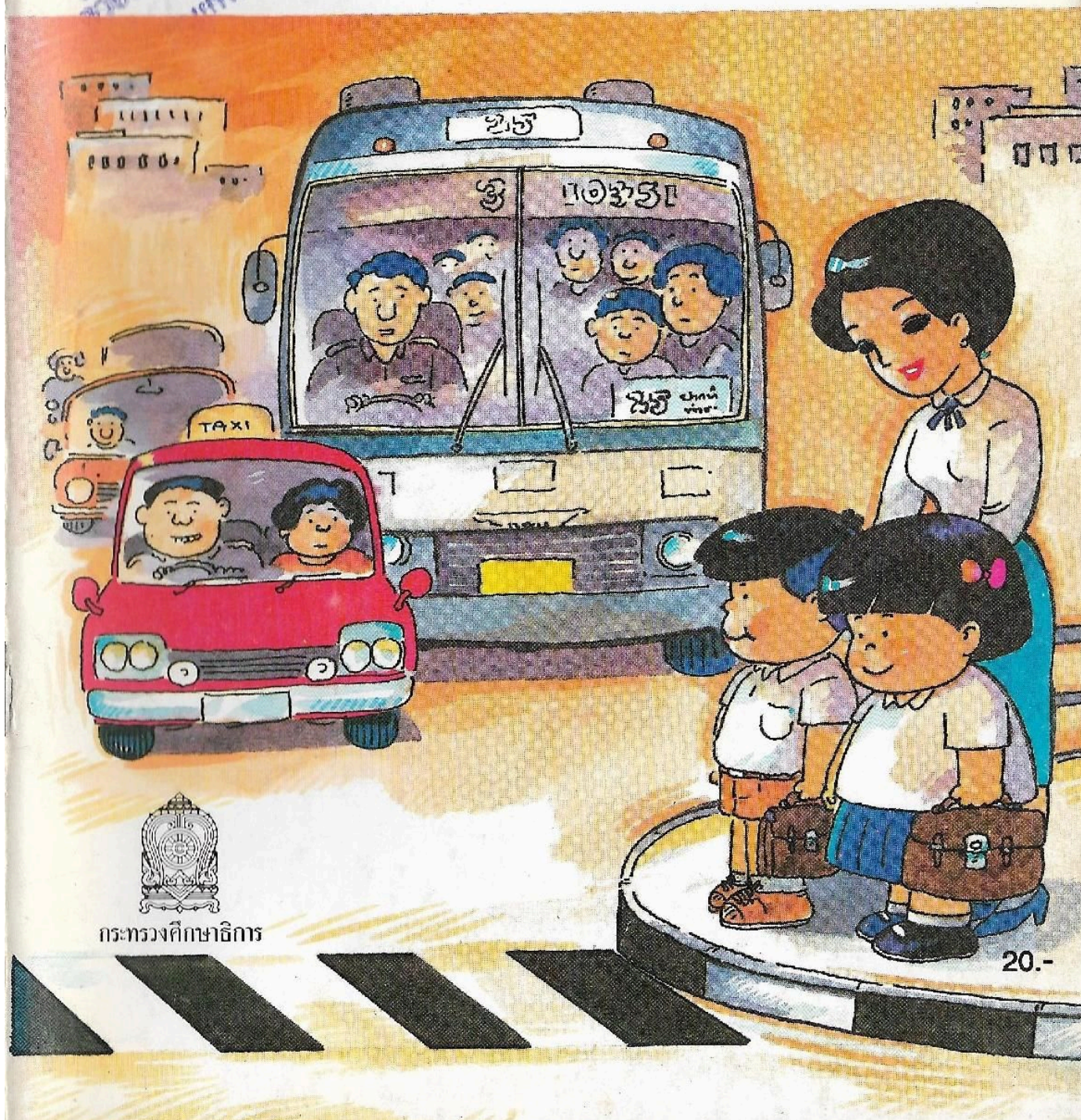

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

การจราจร

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔

กระทรวงศึกษาธิการ
สํานักงาน
พัฒนาหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ

20.-

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง

การจราจร

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๓,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๒

ราคา ๒๐.๐๐ บาท

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๓,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๒

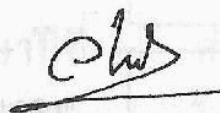
ราคา ๒๐.๐๐ บาท

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง การจรรยา กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชุดตัวเรา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔
ซึ่ง นางจรรยา ธรณินทร์ เป็นผู้เรียบเรียงนี้เป็นฉบับชนะการ
ประกวด ตามโครงการผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติม เสริมการเรียนรู้
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ในการประกวดครั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งผู้ทรง
คุณวุฒิเป็นกรรมการหลายคณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจและ
พิจารณาต้นฉบับ คณะกรรมการตัดสินผลการประกวด และ
คณะบรรณาธิการ ดังรายนามท้ายหนังสือนี้

กรมวิชาการขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนในการจัดทำหนังสือ
เล่มนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

(นายวิเวก ปางพุฒิพงศ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

๘ ตุลาคม ๒๕๒๙

สารบัญ

หน้า

การเดินทาง

๑

ไปทางเรือ

๕

ใช้รถใช้ถนนทุกคนจงอย่าประมาท

๑๒

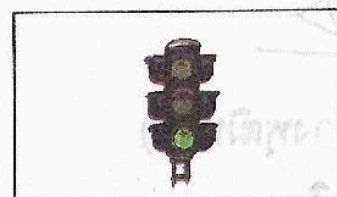
ขับจักรยานให้สนุกและปลอดภัย

๒๒

อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ถ้าไม่ป้องกัน

๓๓

รอบรู้สัญญาณและเครื่องหมาย

จราจร

๓๘

สนุกกับการจราจร

๔๘

การเดินทาง

นักเรียนทุกคนจะต้องรีบตื่นนอนแต่เช้า อาบน้ำ แต่งตัว
รับประทานอาหารเช้า แล้วไปให้ทันเข้าเรียนในช่วงโมงแรก

วิภาและวิชัย เป็นพี่น้องกัน พ่อแม่มีอาชีพทำนา บ้านของ
เขาอยู่ในตำบลศาลาลอย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หากต้องการเดินทางเข้าสู่อำเภอ ต้องอาศัยเรือเป็นส่วนใหญ่ ส่วน
ถนนภายในตำบลมีเพียงสายเดียว เป็นถนนลูกรัง ฝุ่นฟุ้งตลบเมื่อ
รถวิ่งเร็ว ๆ

วิภาเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ส่วนวิชัยเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓ ทั้งสองคนเป็นนักเรียนของโรงเรียน “ประชา
ร่วมใจ” ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ เขาต้องตื่นนอนแต่เช้าตรู่
ช่วยพ่อแม่ปักกวาดทำความสะอาดบ้าน วิภาช่วยแม่จัดเตรียมอาหาร
เช้าและปั่นโตใส่อาหารกลางวันไปรับประทานที่โรงเรียน หลังจาก
รับประทานอาหารเช้าก็เดินออกจากบ้านไปยังท่าน้ำ ซึ่งห่างจาก
บ้านประมาณครึ่งกิโลเมตร

วิภาและวิชัยอาศัยเรือในเที่ยวใช้เวลา ๒ นาฬิกา เพราะผู้โดยสารจำนวนไม่มากนัก ได้เลือกที่นั่งสบาย ส่วนเที่ยวกลับเป็นเวลา ๑๒ นาฬิกา ทั้งสองคนต้องรักษาเวลา เพราะหากมีไอ้เอ๋ชักเข้าพลัดเรือเที่ยวนี้ จะต้องรออีกนานในเที่ยวต่อไป

เมื่อมาถึงท่าเรือ วิภาและวิชัยจะรอให้เรือหางยาวเทียบท่าให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงก้าวลงไปบนเรือและนั่งลง เวลานั่งเรือไม่จับขอบเรือ ขณะเรือแล่นออกไปไม่ยื่นมือออกไปเล่นน้ำหรือรับลม

แม้กำชับไว้ว่า ถ้าเรือนั้นมีผู้โดยสารเต็มครบจำนวนที่นั่งขอให้วิภาและวิชัยรอเรือในเที่ยวต่อไป การไปถึงจุดหมายปลายทางช้าไป หนึ่งหรือสองชั่วโมงยังดีกว่าโดยสารในเรือที่บรรทุกผู้โดยสารเกินอัตรา เพราะอาจทำให้เรือล่มเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

เรือหางยาวนั้นจะใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมง จากท่าเทียบเรือที่วิภาและวิชัยลงเรือ ไปจนถึงท่าเทียบเรือในอำเภอ วิภาและวิชัยโดยสารเรือมาตั้งแต่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จึงคุ้นเคยกับการ

เดินทางเร็ว ถึงแม้จะเดินทางมาเกือบทุกวัน ทั้งสองคนก็ยังอดที่จะ
 เพลิดเพลินชมทิวทัศน์สองข้างฝั่งไม่ได้ ตลอดเส้นทางที่ผ่านมา มี
 ต้นไม้ บ้านเรือน ไร่ผัก

วิภาและวิชัยรอเรือเทียบท่า เมื่อเรือเทียบท่าสนิทแล้วจึง
 พากันก้าวขึ้นไป เขามักจะก้าวขึ้นไม่ทันพวกผู้ใหญ่ ซึ่งว่องไวรอ
 จังหวะขึ้นฝั่งไปก่อน

เด็กทั้งสองคนเดินไปตามถนนลูกรัง ซึ่งเป็นทางเดินไปสู่
 โรงเรียน จากท่าน้ำ ระยะทางที่เดินไปอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร
 เขาใช้เวลาอีก ๑๕ นาทีในการเดินทาง

เขาเดินทางถึงโรงเรียนเป็นเวลาเกือบ ๗ นาฬิกาของ
 ทุกๆวัน วิภาและวิชัยอดแปลกใจไม่ได้ที่เพื่อน ๆ บางคนซึ่งมีบ้านอยู่ใกล้
 บางคนอยู่ในอำเภอใกล้โรงเรียนเพียงระยะทางไม่ถึง ๑ กิโลเมตร
 แต่มาโรงเรียนสายเป็นประจำ ส่วนนักเรียนที่ต้องนั่งเรือและเดินทาง
 ไกล มาถึงโรงเรียนก่อน วิภาคิดอยู่ในใจว่า ทำไมเพื่อน ๆ จึงไม่
 ตื่นนอนให้เช้าขึ้น มาถึงโรงเรียนก่อนเวลาเข้าชั้นเรียน จะได้มีเวลา
 เตรียมตัวและเล่นสนุกกับเพื่อน ๆ ได้อีก

เดชา เพื่อนนักเรียนในห้องเดียวกับวิภา บ้านอยู่ไกลจาก
 โรงเรียนมาก แต่เดชายังโชคดีกว่าวิภา เพราะมีถนนตัดผ่านหน้าบ้าน
 เขานั่งรถยนต์สองแถวไปโรงเรียน รถสองแถวมีจำนวนมาก ไปมา
 สะดวกกว่าการเดินทางโดยทางเรือ แต่ก็มีข้อเสีย คือ รถวิ่งเร็ว

บางครั้งก็มีอุบัติเหตุรถชนกัน หรือรถชนคน อุบัติเหตุมีมากกว่า
ทางน้ำ เมื่อเดชามาถึงโรงเรียน บางทีผมของเขามีฝุ่นจับจนเป็น
สีแดง หน้าตาสกปรก ต้องรีบล้างหน้าให้สะอาด

ยาใจ เพื่อนอีกคนหนึ่งที่อยู่ชั้นเดียวกับวิภา บ้านอยู่ในตลาด
ยาใจเป็นลูกพ่อค้าในตลาด ที่ร้านขายสินค้านานาชนิด ตั้งแต่
ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน เสื้อผ้า และของใช้กระจุกระจิก ระยะ
ทางจากร้านของยาใจไปโรงเรียนประมาณสองกิโลเมตร พ่อของ
ยาใจว่าจ้างรถสามล้อให้รับส่งยาใจ โดยว่าจ้างกันเป็นรายเดือน

เกรียงไกร เพื่อนของวิภามีจักรยาน เขาขี่จักรยานมา
โรงเรียน เกรียงไกรขี่จักรยานได้ดี เขาู้จักระมัดระวัง เขาใช้เวลา
เดินทางจากบ้านมาโรงเรียนประมาณครึ่งชั่วโมง

นั่นแหละรายสุดท้ายเดินมาแล้ว ก็สมใจนะซิ กำลังเดินมา
โรงเรียนเกือบจะเข้าเรียนแล้ว บ้านของสมใจอยู่ห่างจากโรงเรียน
๕๐๐ เมตรเท่านั้น สมใจมักจะกระหืดกระหอบเดินมาเข้าแถวเป็น
คนสุดท้ายของห้องเสมอ สมใจชอบขมนกขมไม้ ขมสองข้างทาง

สมใจไม่ค่อยเดือดร้อน เป็นเด็กเฉื่อยชา คุณครูเตือนสมใจ จนจำ
หน้าได้ว่าเป็นนักเรียนมาสายเป็นประจำ

การเดินทางมีหลายวิธี เช่น ทางบกใช้รถและพาหนะต่างๆ
ทางน้ำไปด้วยเรือชนิดต่างๆ ตามสภาพของชุมชนนั้นๆ ส่วนทาง
อากาศใช้เครื่องบินเป็นพาหนะเพื่อเดินทางทั้งภายในประเทศและ
ต่างประเทศ

ไปทางเรือ

คุณครูมอบหมายให้วิภาไปเตรียมตัวมาหนึ่งสัปดาห์ เพื่อออกมาเล่าเรื่องความปลอดภัยในการสัญจรทางน้ำ เพราะวิภาโดยสารเรือมาโรงเรียนทุกวัน มีประสบการณ์ในการใช้เรือมากกว่าเพื่อนๆ ในห้อง

วิภาดีใจมากที่คุณครูสั่งงานสำคัญ เธอรวบรวมวิธีการโดยสารเรือมาเล่าให้เพื่อนฟัง ดังนี้

ควรแต่งตัวให้รัดกุมและเตรียมพร้อมที่จะถอดรองเท้า เมื่อมีอุบัติเหตุ

การลงเรือ ควรก้าวลงทีละคน ไม่แย่งหรือเบียดกันลงเรือ

ก้าวลงเรือด้วยความระมัดระวัง ไม่กระโดดลงเรือ ควรหาที่จับยึด
ให้มั่นเสียก่อนที่จะก้าวลงเรือ

หาที่นั่งให้เรียบร้อย ไม่นั่งที่กราบเรือ ไม่ควรเดินหรือเปลี่ยน
ที่นั่ง

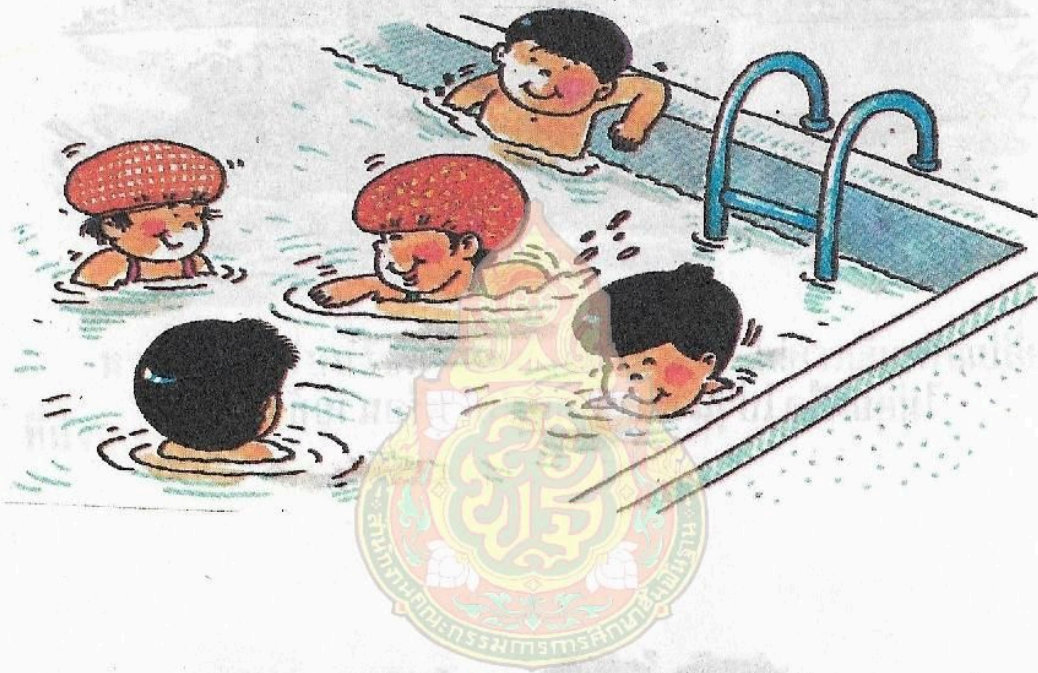
ไม่เกาะกราบเรือหรือชะโงกออกไป เพราะอาจเป็นอันตราย
ได้ ไม่โยกหรือโคลงเรือ เพราะเรืออาจล่มได้

ไม่คุยหรือไปรบกวนวากับคนขับ หรือนายท้ายเรือ

ไม่แย่งกันขึ้นเมื่อเรือเทียบฝั่ง

ถ้าต้องโดยสารเรือเป็นประจำ ควรหัดว่ายน้ำให้เป็น

วิภาเล่าให้ฟังว่า ตั้งแต่โดยสารเรือหางยาวมาโรงเรียน เคยพบผู้โดยสารคนหนึ่งเหยียบกราบเรือพลาดตกน้ำเพียงครั้งเดียว ยังไม่พบอุบัติเหตุรุนแรง เพราะชาวบ้านใช้เรือกันเป็นประจำ ต่างคนต่างระมัดระวังความปลอดภัยของตนเอง เมื่อวิภาเล่าจบแล้ว ครูให้นักเรียนซักถาม วิภาตอบได้ แต่มีครูช่วยเสริมความรู้ให้อีก ดังนี้

๑. เมื่อเรือเทียบท่า ควรรอให้ผู้โดยสารขึ้นจากเรือเสียก่อน

๒. การลงเรือที่มีโป๊ะหรือแพ ไม่ควรไปยืนรวมอยู่ด้านใดด้านหนึ่ง เพราะอาจทำให้โป๊ะหรือเรือคว่ำได้

๓. เมื่อเรือกระทบคลื่นแรงเรือเอียง ควรนั่งอยู่กับที่

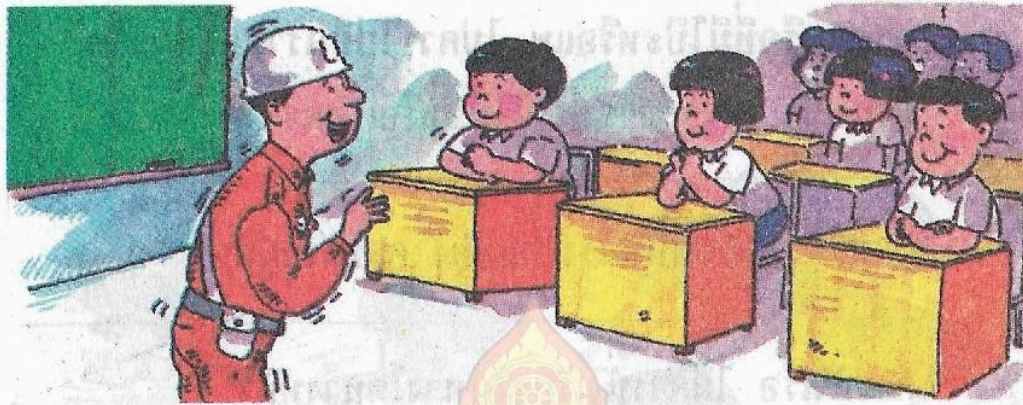
๔. การนั่งเรือ ไม่ควรนั่งเรียงไปทางใดทางหนึ่ง

๕. หากเรือล่มให้พยายามเกาะเรือ เพื่อช่วยพยุงตัวไว้ก่อน แต่ถ้ายู้อยู่ห่างเรือ ให้ม้วนตัวตามน้ำ เพื่อคอยผู้มาช่วย

๖. เมื่อเรือล่ม หากจะช่วยผู้ว่ายน้ำไม่เป็น ให้ช่วยอย่างถูกวิธี และต้องรู้กำลังตัวเองด้วย

ใช้รถใช้ถนนทุกคนจงอย่าประมาท

มอักษณิธรวิภากรอมให้ครอบครัวให้บุตรหลาน กับสมาชิกในครอบครัว

ในช่วงเวลาเรียนกิจกรรมสุขศึกษาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คุณครูบองวิภาได้เชิญตำรวจจราจรจากกรุงเทพมหานคร มาบรรยายเรื่องการจราจรในกรุงเทพมหานคร

ตำรวจจราจรได้เล่าให้ฟังว่า กรุงเทพมหานครเมืองหลวงของเรานั้นมีประชากรแน่นหนาประมาณกว่าห้าล้านคนเศษ มีรถยนต์นานาชนิด มีถนนมากมาย รถราขวักไขว่ มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทุกวัน นักเรียนที่อยู่ในต่างจังหวัดอาจมีความจำเป็นสักวันหนึ่งที่จะต้องเดินทางสัญจรไปมาในเมืองหลวงก็ได้ การเรียนรู้วิธีใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย เป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ควรฝึกฝนเพื่อความไม่ประมาท เพราะไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหลวงหรือหัวเมืองต่าง ๆ ก็อาจเกิดอุบัติเหตุได้ ถ้าไม่รู้จักระมัดระวัง

ตำรวจจราจรผู้นั้นบอกว่า ในการใช้รถใช้ถนนมีกฎจราจร
ซึ่งมีรายละเอียดมากมาย ถ้ารู้จักการปฏิบัติตามหลักการใช้รถใช้ถนน
จะปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

จากนั้นเขาได้อธิบายพร้อมกับชี้ภาพประกอบ ทำให้นักเรียน
เข้าใจดังต่อไปนี้

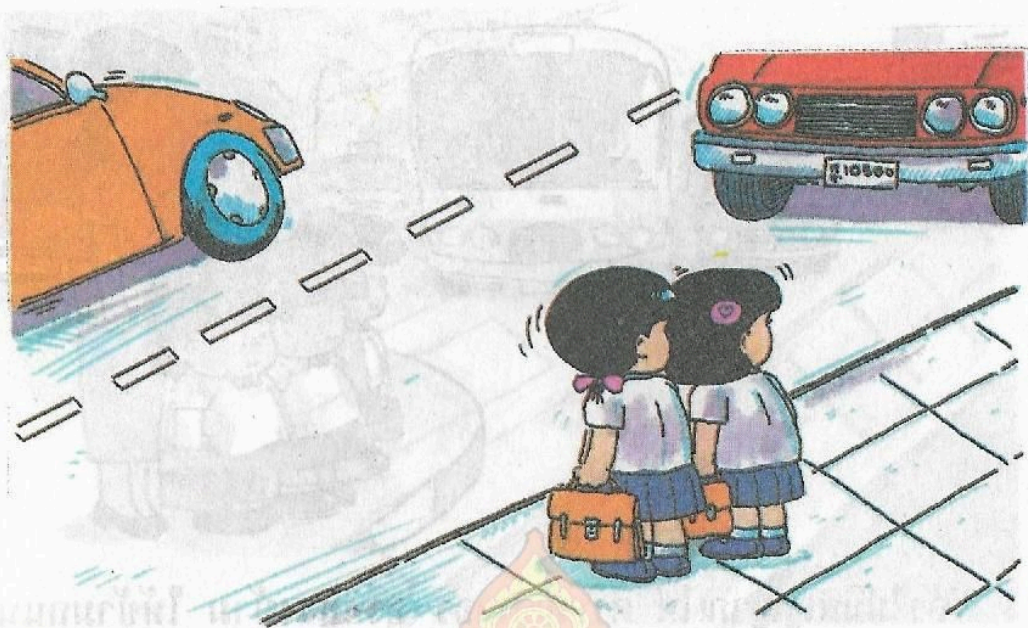
เมื่ออยู่ในถนนที่มีการจราจรขวักไขว่ ควรอยู่กับผู้ปกครอง
ให้มากที่สุด

เมื่อถนนมีทางเท้า ให้เดินบนทางเท้าเท่านั้น อย่าลงไปเดิน
ในทางเดินรถ

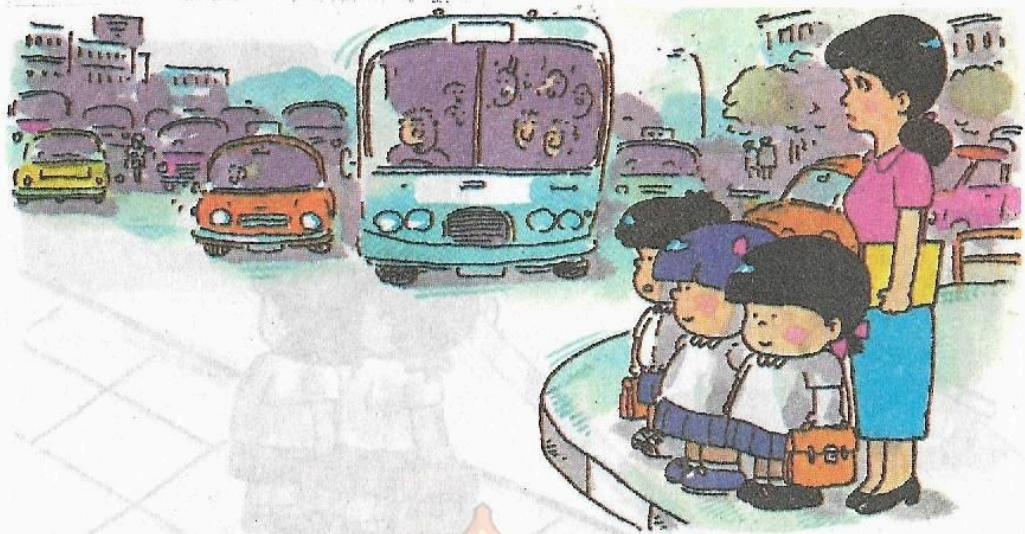
ถ้าไม่มีทางเท้า ให้เดินชิดถนนด้านขวา ไม่เดินไปทางเดียวกับ
รถที่แล่นอยู่ ควรเดินสวนทางกับรถที่แล่นมา เพราะอะมองเห็นรถ
ได้ชัดเจน หลบหลีกได้ทันที

การเดินข้ามถนน ให้ทำดังนี้ หยุดมองขวา มองซ้าย มองขวา
อีกที ถ้าไม่มีรถให้เดินข้ามอย่างรวดเร็ว แต่ไม่วิ่ง

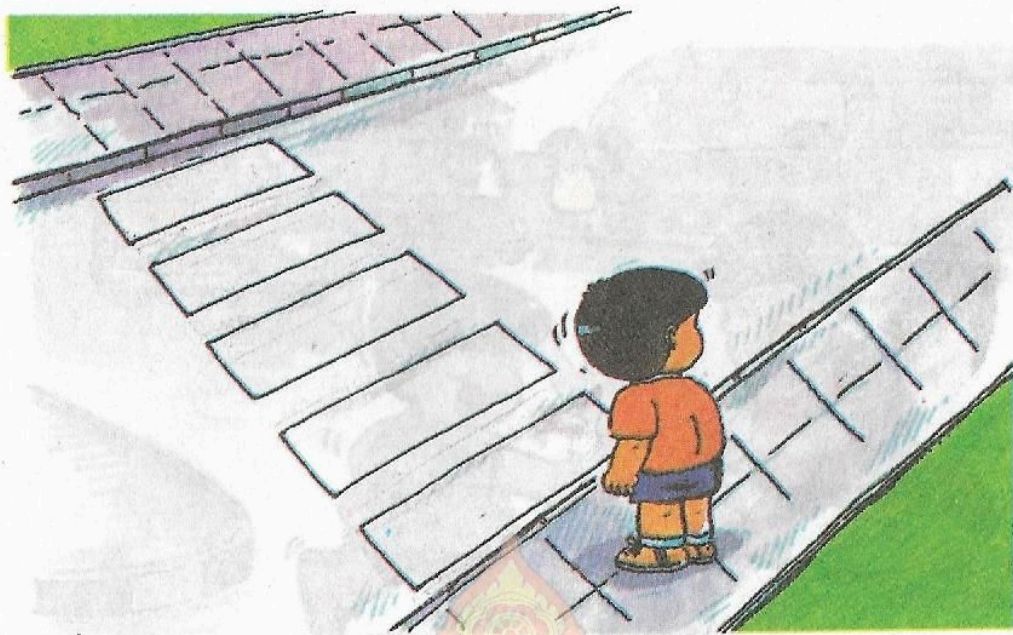
การข้ามถนนจะปลอดภัย ถ้าข้ามในทางที่มีตำรวจจราจรควบคุม หรือมีถนนให้ข้ามตรงที่มีสัญญาณไฟ หรือที่มีทางข้าม

ถ้าไม่มีสัญญาณไฟ ตำรวจจราจร หรือทางข้าม ให้ข้ามถนน
พร้อมกับคนอื่น ๆ ที่รอข้ามอยู่

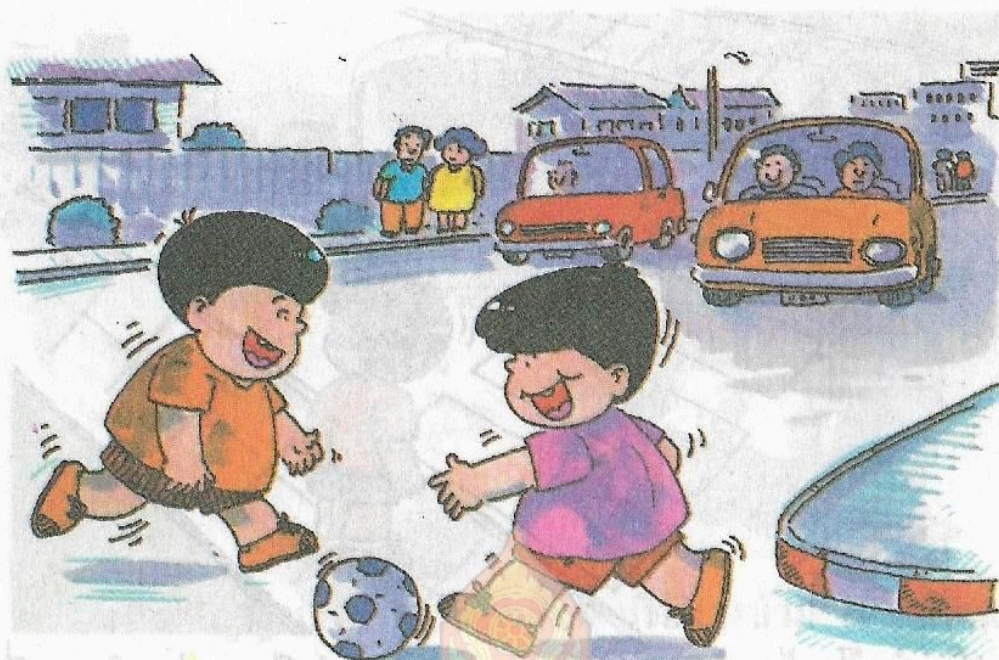
เมื่อข้ามถนนในชนบท ควรเลือกข้ามถนนที่เป็นทางตรง ไม่ข้าม
ตรงทางโค้ง เพราะอาจมองไม่เห็นรถที่วิ่งมาจากทางโค้ง

เมื่อจำเป็นต้องข้ามถนนใกล้ๆ กับรถยนต์หรือรถประจำทางที่หยุดอยู่ ต้องมองดูขวาซ้ายจนแน่ใจเสียก่อนว่าไม่มีรถใดๆ แล่นมาจึงจะข้าม

ไม่วิ่งข้ามถนนอย่างรีบร้อน เพราะจะขาดความระมัดระวัง

อย่าเล่นบนถนน เพราะอาจเกิดอันตรายจากยานต่าง ๆ ได้

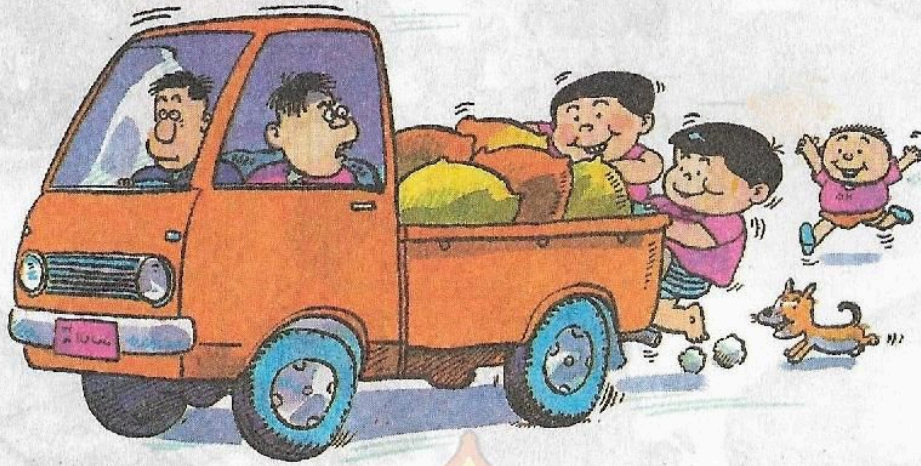
การเล่นในที่ปลอดภัย

ไม่วิ่งข้ามถนนตามผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย

ไม่เล่นอยู่ใกล้ ๆ กับถนนที่มีรถวิ่งขวักไขว่ไปมา

ไม่วิ่งไล่ตาม หรือโหนเกาะท้ายรถ

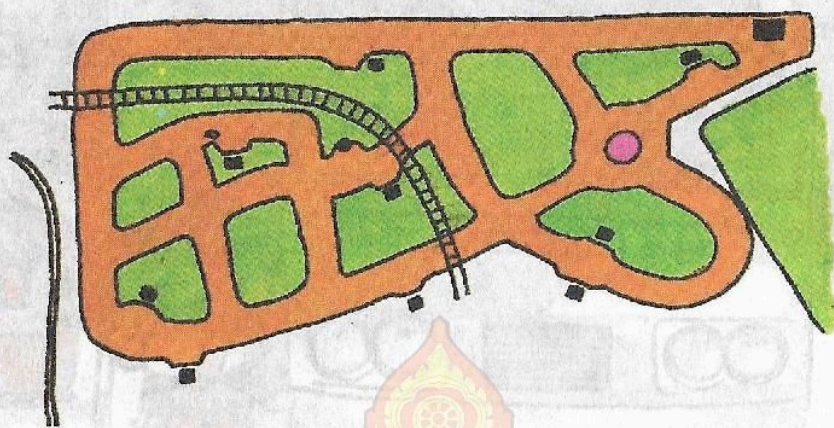
ไม่กระโดดขึ้นหรือลงจากรถ ต้องรอนรถจะหยุดสนิทก่อน

เมื่อลงจากรถ รีบก้าวขึ้นบนทางเท้าที่อยู่ใกล้ที่สุด

เมื่อจบการบรรยาย ตำรวจจราจรผู้นั้นได้กล่าวฝากข้อความสั้น ๆ ว่า ใช้รถใช้ถนนทุกคนจงอย่าประมาท

ขับขี้อักรยานให้สนุกและปลอดภัย

วันที่นักเรียนในชั้นเรียนของวิการอคอยก็มาถึง คุณครูประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทราบว่าตามที่ทางโรงเรียนได้ติดต่อไปยังฝ่ายอบรมสวนจราจรของคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ ที่สวนสนุกแดนเนรมิตร ในกรุงเทพมหานครนั้น ทางโรงเรียนได้รับเชิญและได้รับนัดหมายให้พานักเรียนไปไม่เกิน ๔๐ คน เพื่อไปฝึกการขับขี้อักรยานตามกฎหมาย

โรงเรียนได้สอบถามความสมัครใจของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งมีอยู่ ๒ ห้อง ผู้สนใจจะไปฝึกขับขี้อักรยานที่สวนจราจร ให้บอกครูเพื่อขออนุญาตพ่อแม่ให้ไปฝึกได้

วิภาได้รับอนุญาตจากพ่อแม่แล้ว คุณครูเช่ารถยนต์โดยสารขนาดกลาง พานักเรียนเดินทางไปที่สวนจราจร

ที่สวนสาธารณะมีตำรวจจากกองตำรวจจราจรมาฝึกอบรมให้
เด็ก ๆ ขี่จักรยานอย่างปลอดภัย
โดยแนะนำวิธีการขี่จักรยานก่อนที่นักเรียนจะเริ่มฝึกจริง
ดังนี้

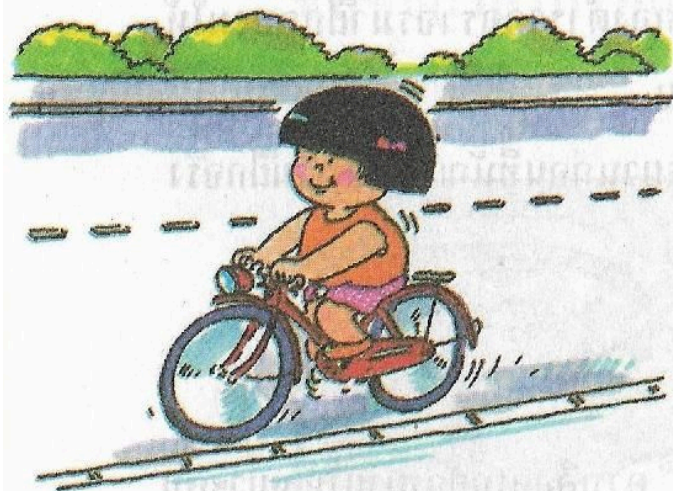
ควรเลือกจักรยานให้เหมาะสม
กับส่วนสูงของผู้ขี่

ผู้ขี่จักรยาน ต้องมีใบอนุญาต
ขี่ ซึ่งจะทำใบขี่ได้เมื่ออายุ
๑๓ ปี

ต้องหมั่นสำรวจตรวจสอบดูว่า
มีส่วนใดของจักรยานที่ชำรุด
เสียหาย ให้รีบแก้ไข

การขี่จักรยานควรชิดขอบซ้าย
ของถนนหรือไหล่ทาง หรือทาง
สำหรับจักรยาน หรือขีดช่องทาง
เดินรถประจำทาง

เมื่อขี่จักรยานเกิน ๑ คน
ควรขี่ตามกัน ไม่ควรขี่
ขนานกัน

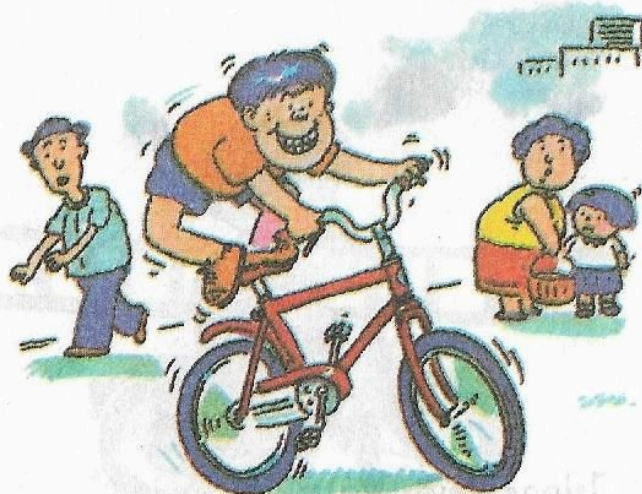
ไม่ควรนำจักรยานขึ้นบนทางเท้า
ถ้าไม่มีเหตุจำเป็น

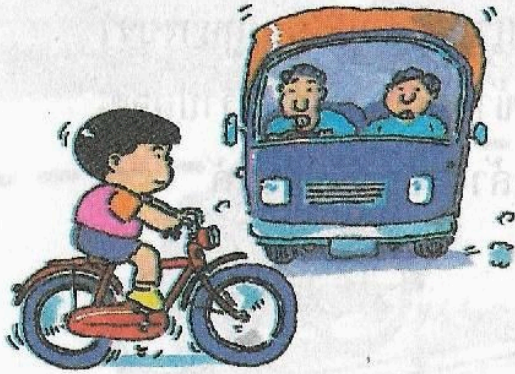
เมื่อขี่จักรยานออกจากซอย
หรือทางแยก ควรมองดูทางขวา
และซ้ายก่อน เมื่อเห็นว่าปลอด-
ภัยแล้วจึงขี่ต่อไปได้

เมื่อมีการจราจรคับคั่ง หรือผู้คน
แออัด ควรลงจากรถ แล้วเดิน
จูงรถไปเพื่อความปลอดภัยของ
ตนเองและผู้อื่น

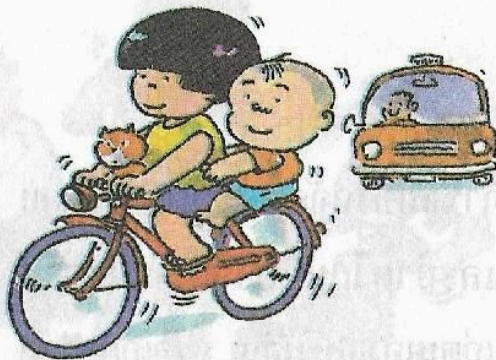
การขี่รถจักรยานโดยประมาท
และขาดวินัย อาจเกิดอันตราย
แก่ตนเองและผู้อื่น หรือเกิดความ
เสียหายแก่ทรัพย์สิน

ไม่ควรขับขี่จักรยานตัดหน้ารถอื่น
ในระยะกระชั้นชิด เพราะอาจ
ได้รับอันตราย

ไม่ควรขับขี่จักรยานเคียงคู่ หรือ
แข่งกันไปกับรถอื่น ๆ ควรระวัง
รถที่แล่นมาด้านข้าง และด้านหลัง
ด้วย

ไม่ควรให้ผู้อื่นซ้อนท้าย

อย่าขี่จักรยานโดยถือสิ่งของ
หิ้วหรือของใด ๆ ไว้ในมือ
ข้างหนึ่ง เพราะจะทำให้ควบคุม
คันบังคับไม่ถนัด

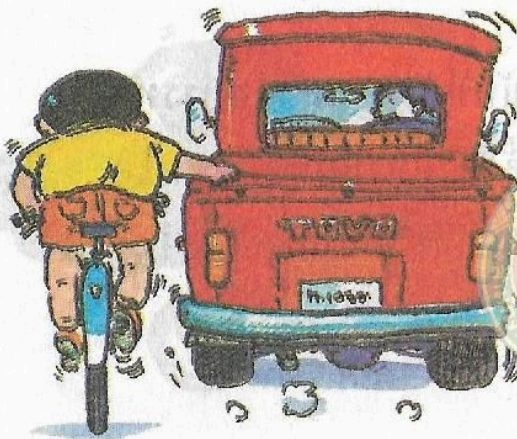
อย่าขี่จักรยานโดยบรรทุก
หรือตั้งสิ่งของหิ้วห่อที่มีขนาด
ใหญ่หรือน้ำหนักมากเกินไป

อย่าแบกบันได หรือสิ่งของใด ๆ
ที่ยาวเกินตัวถึงรถในขณะที่ขี่
จักรยาน

อย่าขี่จักรยานโดยไม่จับคัน
บังคับ

อย่าขี่จักรยานโดยเกาะหรือ
พุ่งรถอื่นที่กำลังวิ่ง

เมื่อขี่จักรยาน ถึงทางรถไฟ
ต้องปฏิบัติตามเครื่องหมายและ
สัญญาณจราจร

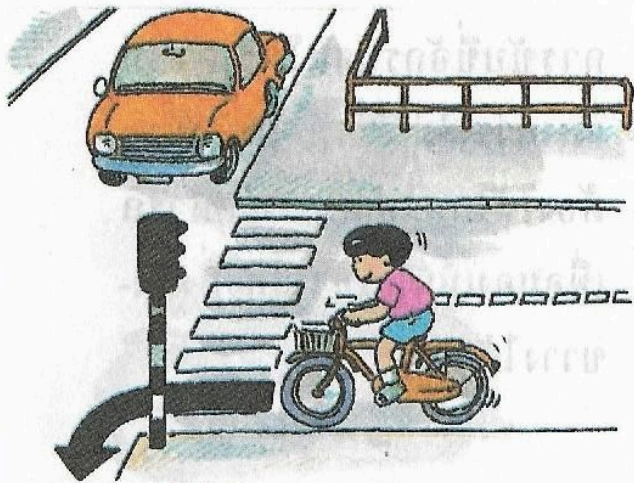
การขี่จักรยานในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ ผู้ขี่รถต้องใช้โคมไฟแสงขาวหน้ารถเพื่อมองเห็นพื้นทางและสิ่งกีดขวางได้ชัดเจน

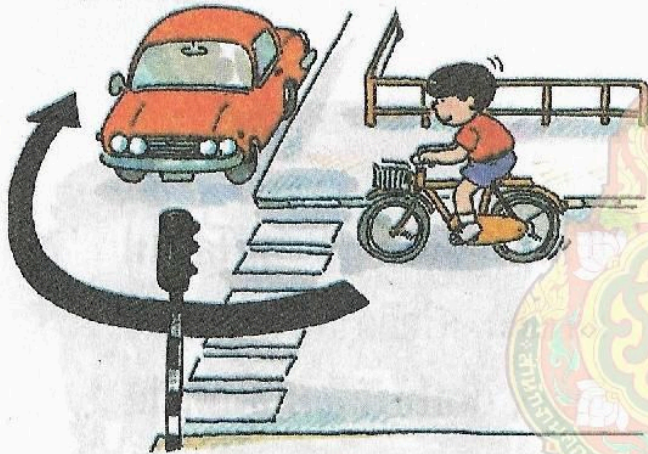
ด้านท้ายจักรยานต้องมีโคมไฟแสงแดง หรือติดวัตถุสะท้อนแสงสีแดง เพื่อให้รถอื่นมองเห็นได้

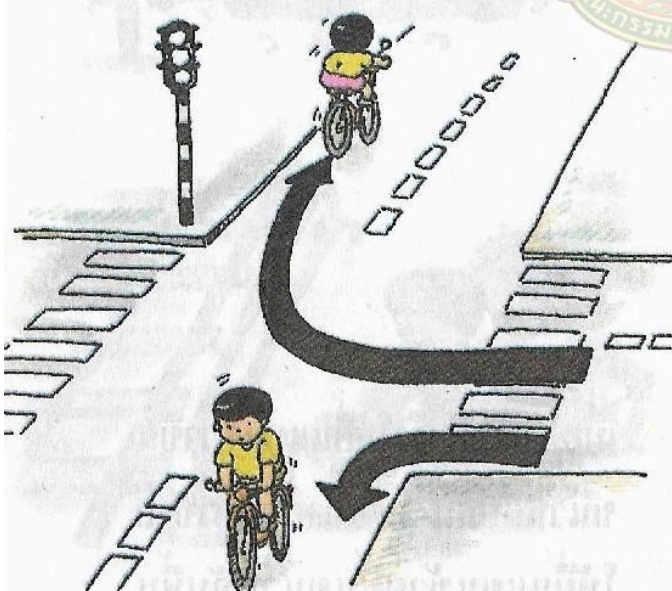
เมื่อจะเลี้ยวขวาให้ยื่นแขนขวามือขึ้นบนานกับพื้น และถ้าจะเลี้ยวซ้ายให้ยื่นแขนซ้ายขึ้นบนานกับพื้น

ถ้าจะเลี้ยวซ้าย ให้ผู้ขับขี่รถชิด
ทางเดินรถด้านซ้ายก่อนจะถึง
ทางเลี้ยวไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร
พร้อมกับให้สัญญาณ โดยยื่น
แขนซ้ายให้ขนานกับพื้น

ถ้าจะเลี้ยวขวาให้ผู้ขับขี่จักรยาน
ขับรถเข้าทางช่องด้านขวาของ
แนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อน
ถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร
พร้อมกับให้สัญญาณ โดยยื่น
แขนขวาให้ขนานกับพื้น

เมื่อนักเรียนได้ฟังการบรรยายเรื่องการขับขี่จักรยานจาก ตำรวจจราจร เป็นเวลาราวหนึ่งชั่วโมง ตำรวจจราจรในสวนก็ได้ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มเดินเท้า และ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มผู้ขับขี่

จากนั้น นักเรียนทั้งสองกลุ่มแยกย้ายเข้าประจำจุดเริ่มต้น

วิชาอยู่ในกลุ่มเดินเท้า ทุกคนในกลุ่มนี้เดินไปตามทางเท้า และสถานที่ซึ่งเป็นอาคารจำลองของหน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน สถานีจำหน่ายน้ำมันรวม ๑๑ จุด ในระหว่างการเดินต้องข้ามทางม้าลาย ข้ามทางรถไฟ และทางแยก วิชาได้รับบัตรประจำตัวของ ผู้เดินเท้าด้วย

ในบัตรนี้จะมีชื่อ นามสกุล ของนักเรียนและช่องสำหรับการหักคะแนน ถ้าทำผิดกฎจราจร เช่น ไม่ปฏิบัติตามสัญญาณไฟ ไม่เดินบนทางเท้า ไม่ข้ามตรงทางข้าม ไม่หยุดดูเมื่อจะข้ามทางรถไฟ และข้ามถนนทางแยกโดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาณไฟ

จากนั้น ตำรวจจราจรให้กลุ่มเดินเท้าที่ขี่จักรยานเป็นแล้ว เปลี่ยนไปเป็นกลุ่มผู้ขับขี่จักรยาน และกลุ่มผู้ขับขี่เปลี่ยนมาเดินเท้า วิชาจึงได้ลองขับขี่จักรยานด้วย

สำหรับกลุ่มผู้ขับขี่จักรยานก็เช่นเดียวกัน จะได้รับบัตร ประจำตัวผู้ขับขี่ และมีตำรวจจราจรคอยหักคะแนน ถ้าทำผิดกฎจราจร

ในกลุ่มผู้ขับขี่จักรยาน คะแนนจะถูกหักออกไป เมื่อเดินรถผิดช่องทาง จอดรถในสถานที่ห้ามจอด ขับรถด้วยความประมาท และขาดวินัย ไม่หยุดรถให้คนข้ามทางม้าลายไปก่อน และฝ่าฝืนสัญญาณไฟหรือเครื่องหมายจราจร

วิภาสามารถขับขี่จักรยานได้ดี เธอตั้งอกตั้งใจทำตามกฎจราจร ซึ่งตำรวจจราจรได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้ เธอจึงไม่ถูกหักคะแนนเลย

เมื่อจบบทเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการจราจร ครูจึงพานักเรียนเดินชมสวนสนุกแห่งนั้น เด็กๆ นั่งรถไฟเล็ก และเล่นเครื่องเล่นได้อีกสองอย่างก็ถึงเวลาเที่ยง จึงรับประทานอาหาร ซึ่งได้จัดเตรียมกันมาเรียบร้อยแล้ว และเดินทางกลับไปโรงเรียนด้วยความสนุกสนาน

วิภาคิดว่าเวลาขี่จักรยานสั้นเกินไป น่าจะได้มีเวลามากกว่านี้ การขี่จักรยานทำให้สนุกได้ออกกำลังกาย และการฝึกในสวนจราจรช่วยให้เรียนรู้เรื่องกฎและเครื่องหมายจราจรได้ดีมาก

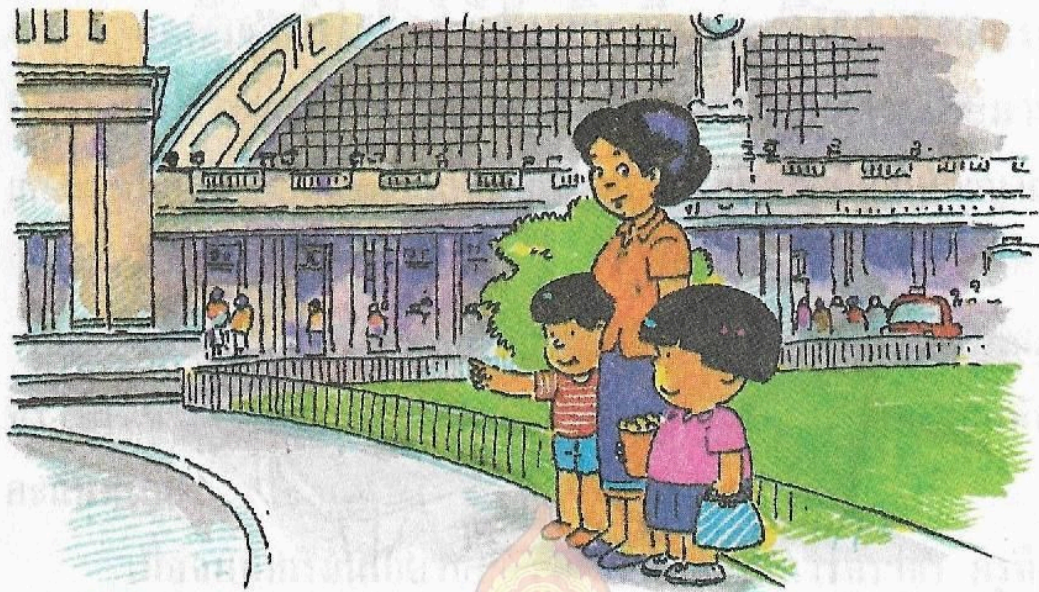

อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ถ้าไม่ป้องกัน

ในระหว่างปิดภาคเรียนปลายปีนั้น วิภาตื่นเต้นและดีใจมาก
ที่แม่จะพาเธอและวิชัยเยี่ยมลุงและป้าที่กรุงเทพมหานคร เพราะจะได้
พบพวกพี่ๆ คือ ประพนธ์ ประภา และประจักษ์ ลูกของลุงและป้า
วิภาจำได้ว่า เมื่อปิดภาคเรียนภาคต้น พวกพี่ๆ มาเยี่ยมแม่ ทุกคน
สนุกสนาน พายเรือ เล่นน้ำกันทุกวัน และกินขนมอร่อยๆ ด้วย
วิภาและวิชัย ตื่นแต่เช้า แม่พาเด็กทั้งสองเดินไปที่ท่าเรือ
นั่งเรือไปอำเภอก จากนั้นก็โดยสารรถไฟจากอำเภอ เพื่อเดินทางไป
กรุงเทพมหานคร แม่หิ้วตะกร้าขนมและถุงข้าวหอมมะลิหนึ่งถุง วิภา
และวิชัย หิ้วกระเป๋าใส่เสื้อผ้าและของใช้กระจุกระจิก เพื่อเตรียม
ไปค้างคืนที่กรุงเทพฯ เป็นเวลา ๓ วัน

วิภาชอบนั่งรถไฟ เพราะวิภาชอบดูต้นไม้ บ้านเรือน ทุ่งนา
และธรรมชาติสองข้างทางรถไฟ

แม่เล่าให้วิภาฟังว่า การเดินทางด้วยรถไฟนั้นดีหลายอย่าง คือ ราคาค่าโดยสารไม่แพงนัก มีความปลอดภัยมากกว่าการเดินทางแบบอื่น เพราะรถไฟวิ่งไปบนราง ไม่เหมือนรถยนต์ ซึ่งวิ่งกันขวักไขว่บนถนน และรถไฟจะไปถึงสถานีจุดหมายปลายทางตามกำหนดเวลา หากเดินทางไปไกลๆ ก็สามารถนอนได้ ทำให้ไม่เหนื่อยมาก

เมื่อถึงสถานีรถไฟกรุงเทพมหานคร แม่พาวิภาและวิชัยขึ้นรถประจำทางเพื่อเดินทางต่อไปที่บ้านของลุงและป้าซึ่งอยู่ที่ถนนตก เขตยานนาวา

ขณะที่ยืนอยู่ที่ป้ายรถประจำทาง วิภามองดูถนนหนทางที่มีรถและผู้คนสัญจรไปมาแล้ว คิดว่าผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัดน่าจะอยู่กันสุขสบายกว่า เพราะไม่มีเสียงดังรบกวนจากเครื่องยนต์ ไม่มีควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ ชีวิตได้ปลอดภัยกว่ามาก

เมื่อรถประจำทางมาถึงป้ายจอดรถ แม่เตือนวิภาและวิชัย ให้ก้าวขึ้นรถเมื่อรถจอดสนิท ทุกคนก้าวรีบไปหาที่นั่ง วิภานั่งชิดกับแม่ ส่วนวิชัยนั่งคู่กับผู้โดยสารอื่นที่นั่งถัดไป

วิภามองดูถนนหนทางและตึกgramบ้านช่องอย่างเพลิดเพลิน เมื่อใกล้จะถึงป้ายหยุด ซึ่งอยู่ใกล้บ้านของลุงและป้า แม่บอกให้วิภาและวิชัยเตรียมตัวลงจากรถประจำทาง

ทุกคนเดินทางมาถึงบ้านของลุงและป้าเรียบร้อยแล้ว บ้านของลุงน่าอยู่ เป็นบ้านไม้สองชั้น มีสนามหญ้ากว้างพอสมควร ลุงปลูกต้นไม้เฟื่องฟ้าไว้ที่รั้ว มีต้นไม้ต้นเล็กต้นน้อยตกแต่งริมรั้ว ทำให้บ้านน่าอยู่

เย็นวันนั้น ประพนธ์พาวิภาและวิชัยออกมาเดินเล่นบริเวณใกล้บ้าน ซึ่งไม่ไกลจากถนนใหญ่นัก

ประพนธ์สรุปในตอนท้ายว่า อุบัติเหตุที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตมากที่สุดคืออุบัติเหตุจากการจราจร ดังนั้นเราจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด

วิภาสนใจเรื่องการจราจรมาก และถามประพนธ์ว่าจะป้องกันอย่างไร

ประพนธ์บอกว่า สำหรับผู้ขับขี่ควรจะมีความรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างน้อย ๕ เรื่อง คือหนึ่ง รู้เรื่องรถ ต้องคอยตรวจเครื่องยนต์และอุปกรณ์ให้ใช้งานได้เสมอ สอง รู้ทาง ต้องเข้าใจเส้นทางที่จะเดินทางไปเสียก่อน สาม รู้วิธีขับรถ ต้องรู้การแก้ปัญหาการตัดสินใจอย่างถูกต้อง สี่ รู้กฎจราจร เพราะกฎจราจรมีไว้เพื่อให้ผู้ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติในระเบียบ และห้า มีมารยาท เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งใช้รถใช้ถนนร่วมกัน

ประพนธ์เตือนวิภาและวิชัยว่าในเขตชุมชน การจราจรจะคับคั่ง มีรถวิ่งไปมามากมาย ถ้าจะเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ ต้องระมัดระวัง ปฏิบัติตามกฎจราจรจะช่วยให้ปลอดภัย เพราะอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อย ๆ เพราะความประมาท และไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร

สาเหตุที่รถชนกันหรือชนคนบ่อยๆ เนื่องมาจากการขับรถ
ตัดหน้าผู้อื่นในระยะกระชั้นชิด ขับรถเร็วเกินอัตราที่กำหนด แข่ง
รถคันอื่นในที่คับขัน เช่น หัวเลี้ยว ทางแยกบนสะพาน ทางโค้ง
และการขับรถผิดช่องทาง

ส่วนคนเดินเท้า อาจประสบอุบัติเหตุได้ถ้าไม่ข้ามถนนใน
ทางข้าม ข้ามถนนตัดหน้ารถในระยะกระชั้นชิดและไม่ปฏิบัติตาม
สัญญาณจราจร

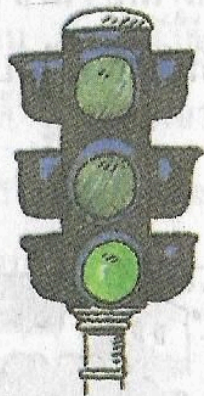

วิทยายังถามถึงการป้องกันสำหรับคนโดยสารและคนเดินเท้า
อีกด้วย

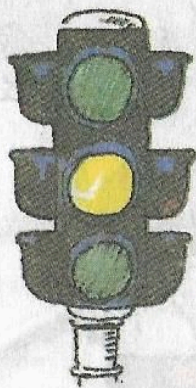
ประพนธ์ยังไม่ตอบทันที ขอให้วิทยารอในวันรุ่งขึ้น เขาจะพา
วิภาและวิชัยออกไปเรียนรู้วิธีใช้รถใช้ถนนจริงๆ

รอบรู้สัญญาณและเครื่องหมายจราจร

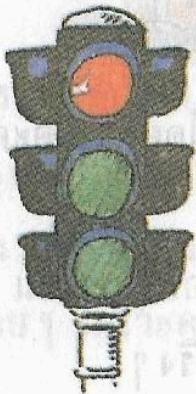
ในวันต่อมาประพนธ์พาวิภาและวิชัยนั่งรถประจำทางไปที่
ห้องสนามหลวง ในระหว่างนั่งในรถประจำทาง ประพนธ์ได้ชี้ให้ดู
สัญญาณไฟแล้วอธิบายว่า

ไฟเขียว หมายความว่า ไปได้

ไฟเหลือง หมายความว่า ให้
ชะลอความเร็วของรถ และ
เตรียมตัวหยุด อย่าพยายามฝ่า
ไฟเหลืองไปโดยคาดว่าจะไป
ได้พ้นก่อนได้สัญญาณไฟแดง
เป็นอันตราย

ไฟแดง หมายความว่า หยุด

ในถนนสายสำคัญที่มีการจราจรคับคั่ง จะมีสัญญาณไฟอีก
อย่างหนึ่ง สำหรับคนเดินเท้า

สัญญาณให้คนเดินข้ามถนน
ถ้าสีเขียว ให้เดินได้ สีแดง ให้
หยุด

เครื่องหมายจราจร แบ่งออกเป็นสองประเภท คือ เครื่อง-
หมายจราจรประเภทบังคับและเครื่องหมายจราจรประเภทเตือน
ตัวอย่างของเครื่องหมายจราจรประเภทบังคับ

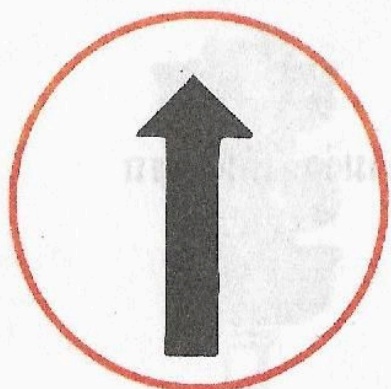
หมายความว่า ให้หยุดรถ

ให้เลี้ยวซ้ายเท่านั้น ห้ามขับตรง
ไป และห้ามเลี้ยวขวา

ให้เลี้ยวขวาเท่านั้น ห้ามขับตรง
ไปและห้ามเลี้ยวซ้าย

ให้รถตรงไป

วงเวียนให้เลี้ยวอ้อมไปตาม
วงเวียน

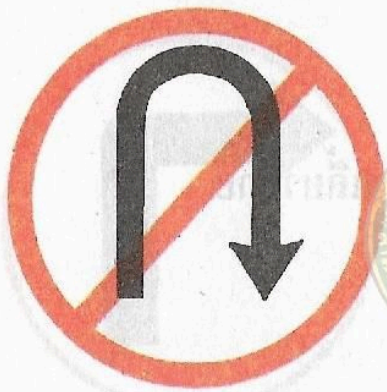
ห้ามเลี้ยวซ้าย

ห้ามเลี้ยวขวา

ห้ามเข้า หรือห้ามตรงไป

ห้ามกลับรถ

ห้ามแซง

ห้ามจักรยาน ๒ ล้อ

ห้ามจอดรถ

เครื่องหมายจราจรประเภทเตือน หมายความว่า เมื่อเห็น
เครื่องหมายประเภทนี้ ผู้ขับขี่ควรชะลอความเร็วรถเพื่อป้องกัน
อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ตัวอย่างเครื่องหมายจราจรประเภทเตือน

ทางโค้งรัศมีแคบเลี้ยวซ้าย

ทางโค้งซ้าย

ทางโค้งกลับรัศมีแคบเริ่มขวา

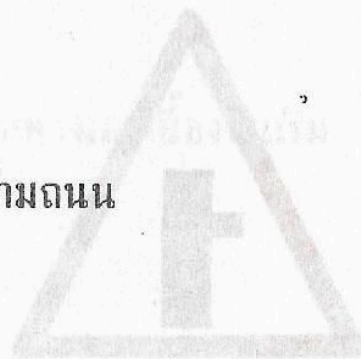
ทางโค้งกลับเริ่มซ้าย

ทางคดเคี้ยวเริ่มขวา

ระวังคนข้ามถนน

โรงเรียนระวังเด็ก

ทางโทแยกทางเอกทางขวา รูป
ตัววาย

ทางโทแยกทางเอกทางซ้าย

ทางโทแยกทางเอกทางขวา

ทางโทตัดทางเอก

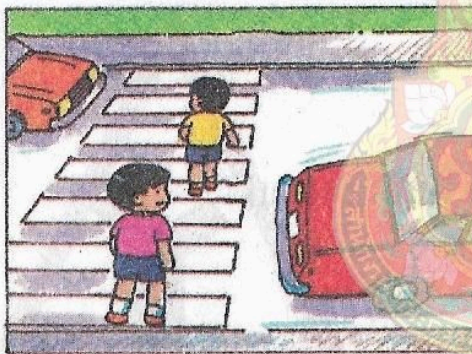
ทางโทแยกทางเอกเยื้องกันเริ่ม
ซ้าย

สนุกกับการจราจร

๑. การข้ามถนนในบริเวณที่ปลอดภัย

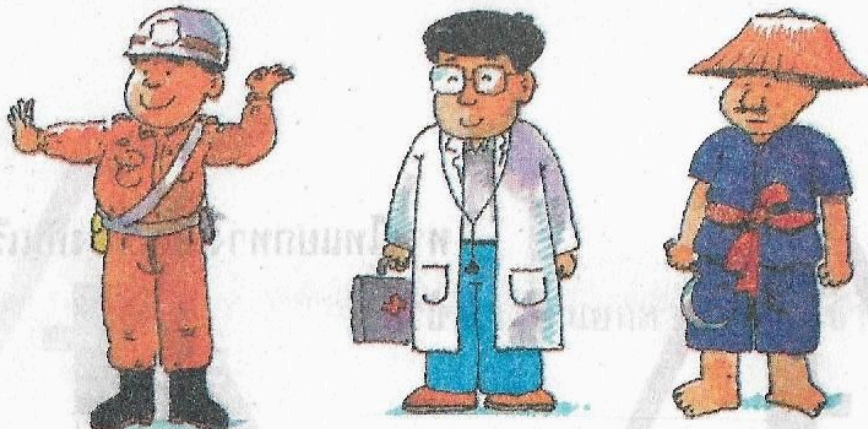

ก. ข้ามถนนตรงสะพานลอย

ข. ข้ามถนนตรงทางข้าม

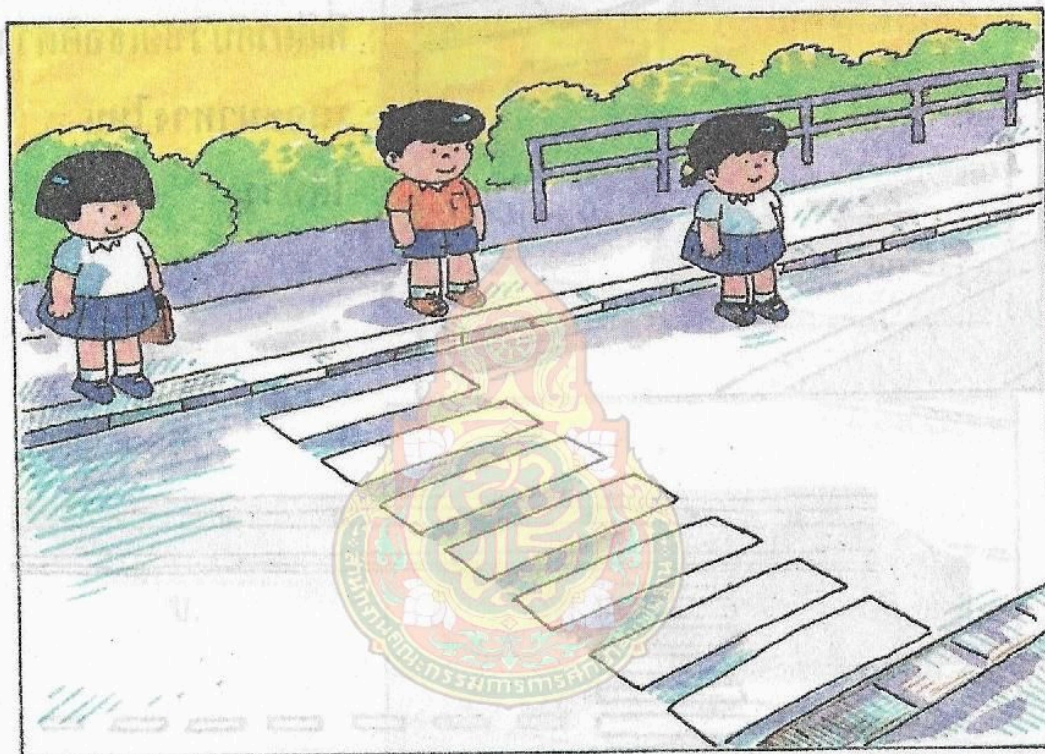
นอกจากนี้เธอควรข้ามถนนบริเวณไหนจึงจะปลอดภัย

ใครคือคนที่จะช่วยให้เธอใช้ถนนอย่างปลอดภัย

๒. การยืนรอข้ามถนนบนทางเท้า

นี่คือคนที่ยืนรอจะข้ามถนน มีเด็กหญิงสองคน เด็กชาย
หนึ่งคน

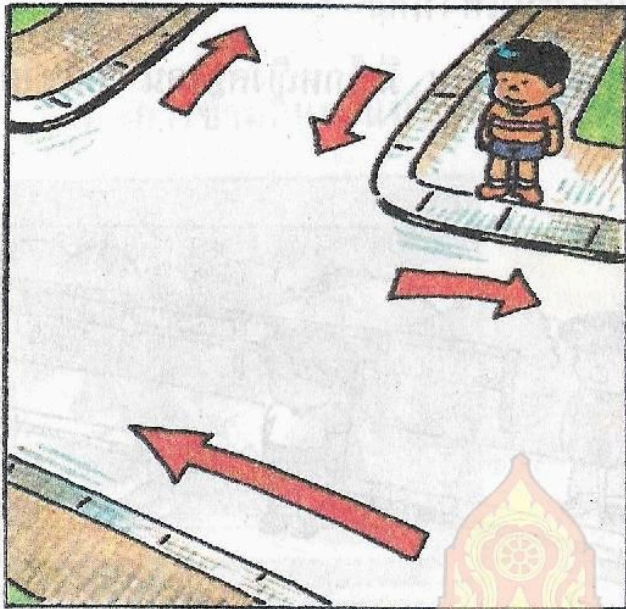
ลองบอกมาซิว่า

เด็กคนไหนยืนรอข้ามถนนอย่างปลอดภัย

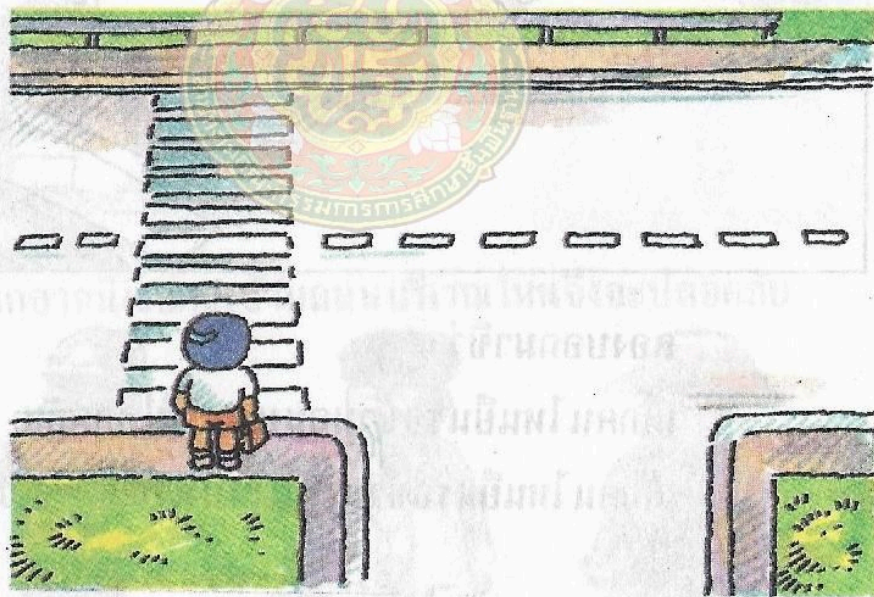
เด็กคนไหนยืนรอข้ามถนนในบริเวณที่อาจเป็นอันตราย

๓. ทิศทางของรถที่วิ่งไปมา

เธอต้องแน่ใจก่อนข้ามถนน ต้องมองทุกทิศทางที่มีรถ
วิ่งไปมา

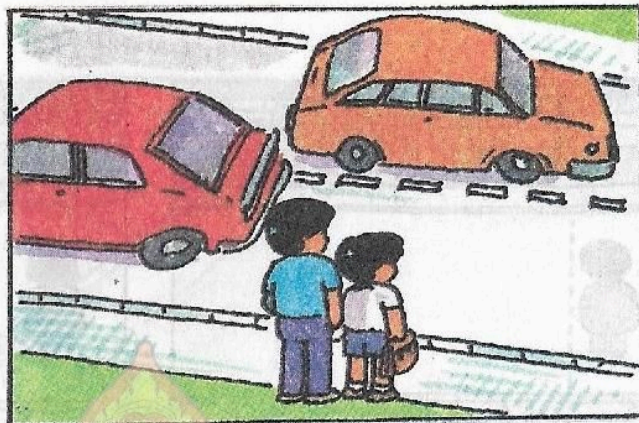
สมมุติว่าเธอกำลังยืนอยู่
ที่เดียวกับวิชัยเธอคิดว่า
รถจะมาทางไหน
ได้บ้าง

ถ้าวิชัยจะข้ามถนนตรงทางข้ามนี้ วิชัยจะดูรถด้านใด
ก่อน

๕. ภาพใดที่ประพจน์และประจักษ์จะข้ามถนนอย่างปลอดภัย

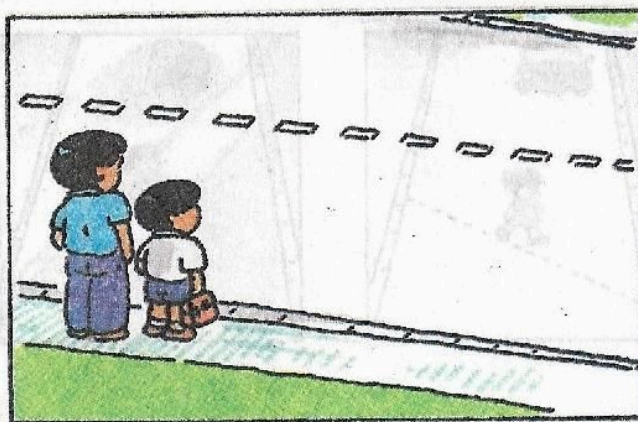
ก.

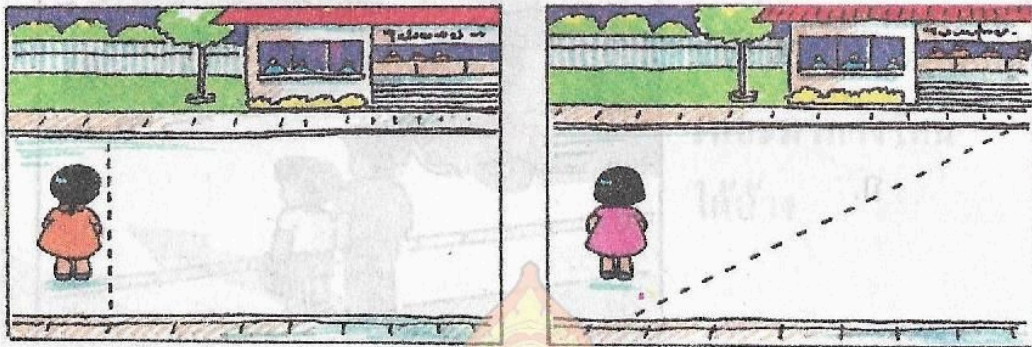
ข.

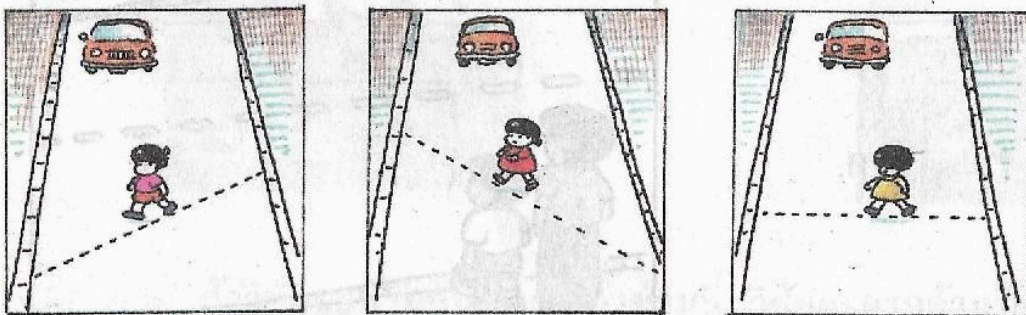
ค.

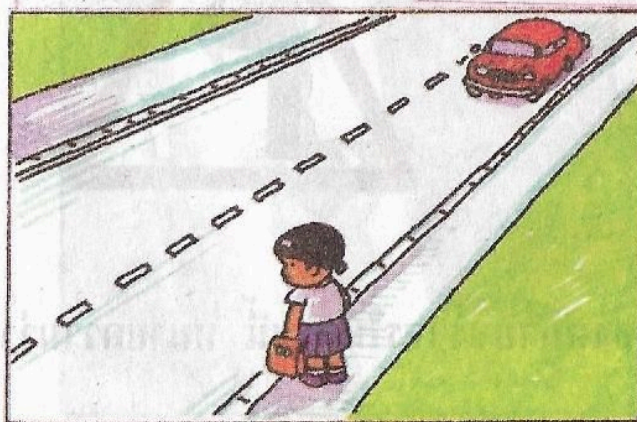
๕. การข้ามถนนทางตรงปลอดภัยที่สุด ใครจะข้ามถนน
ได้ระยะทางสั้นกว่ากัน

๖. คนไหนที่ข้ามถนนได้อย่างปลอดภัย

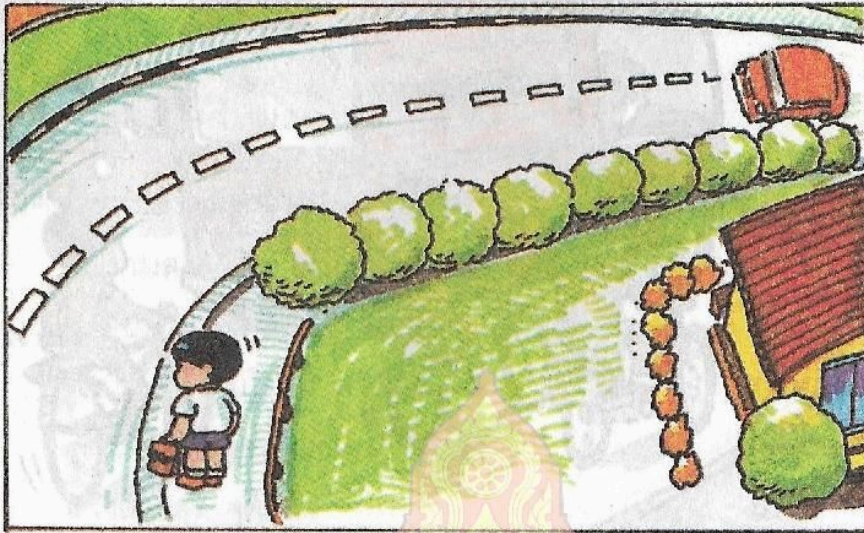
๗. วิภา ประพนธ์ ประภา ใครควรข้ามถนนได้ และใคร
ควรจอร์อก่อน

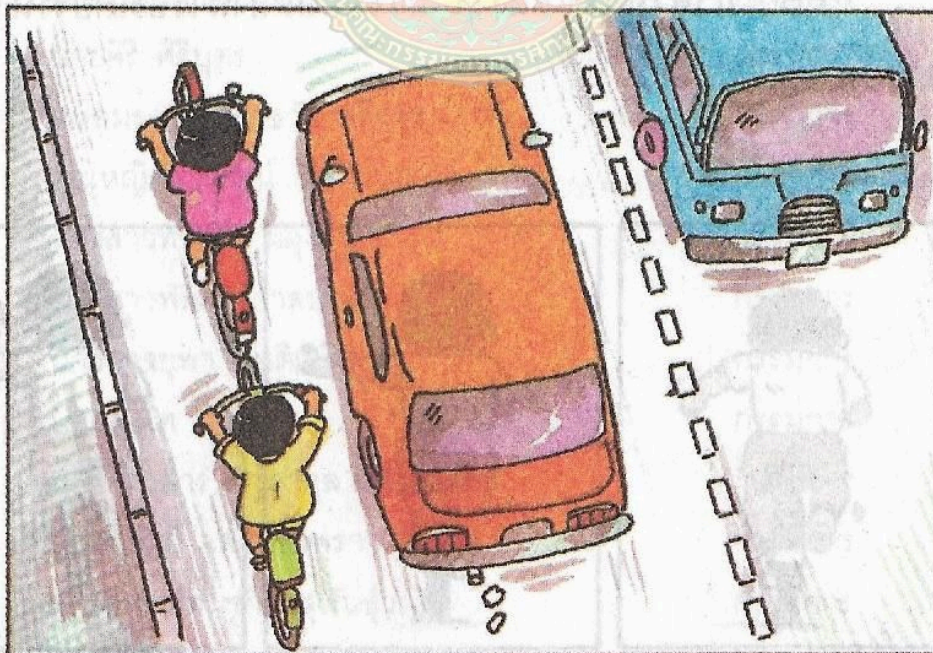
“บอกได้ไหมว่า เครื่องหมายจราจรในภาพนี้ หมายความว่า
อย่างไร

๘. วิสัยจะข้ามถนนปลอดภัยหรือไม่ เพราะอะไร

๙. ภาพไหนเป็นการขี่จักรยานอย่างปลอดภัย

ก.

๑.

๑๐. ภาพไหนที่แสดงว่า ประจักษ์ต้องการจะเลี้ยวรถไปทางขวามือ

ผู้เรียบเรียง

นางจรววยพร ธรนินทร์

คณะกรรมการตัดสินผลการประกวด

นายวิเวก ปางพุดพิพงค์	ประธานกรรมการ
นายกมล สดประเสริฐ	กรรมการ
นายประโมทย์ ไชยกิจ	กรรมการ
ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	กรรมการ
คุณหญิงเบญจา แสงมลิ	กรรมการ
นางสายสุรี จุติกุล	กรรมการ
นางสมศรี สุกุมลนันทน์	กรรมการ
นายพัทยา สายหู	กรรมการ
นายเย็นใจ เลาหวณิช	กรรมการ
นายรุ่ง แก้วแดง	กรรมการ
นายศิริ ศิริบุตร	กรรมการ
หม่อมราชวงศ์สุรธวัช ศรีธวัช	กรรมการ
คุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์	กรรมการ
นางสาวทองคำ ผดุงสุข	กรรมการ
นางสาวพัฒน์ ภาสบุตร	กรรมการ
นางสาวยุพา ตันติเจริญ	กรรมการ
นายสิงโต ปุกนุด	กรรมการ
นางประสาร มาลากุล ณ อยุธยา	กรรมการ
นายสุวิทย์ แสงทองพราว	กรรมการ
นายแพทย์สมชาย สุพันธุ์วณิช	กรรมการ

นายสมพงษ์ พลະสุรย์	กรรมการ
นางสลวย ไพธิทอง	กรรมการ
นางสุภรณ์ สภาพงศ์	กรรมการและเลขานุการ
นางสาววีณา อัครธรรม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการตรวจขึ้นต้น

หม่อมราชวงศ์สุรวัช ศรีธวัช	ประธานกรรมการ
นายพัชรา กาญจนารัตน์	กรรมการ
นางอรสา กุมาริ ปุกนุด	กรรมการ
นางสาวเพ็ญจันทร์ เทพบุรณะ	กรรมการ
นางประไพ ปิ่นสุวรรณ	กรรมการ
นางรัตนา ภาชาฤทธิ์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการตรวจขึ้นสุดท้าย

นายสมพงษ์ พลະสุรย์	ประธานกรรมการ
พันตำรวจโทชาติ พูลศิริ	กรรมการ
นายพินิจ กองสุข	กรรมการ
นางวาอากาศตรีถาวร ชนะภัย	กรรมการ
นางรัตนา ภาชาฤทธิ์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการ

นางสาวพัฒน์ ภาสบุตร	ประธานกรรมการ
นางสายไหม จบกมลศึก	บรรณาธิการ
นางวัชรวิ ฐวธรรม	บรรณาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง การจรรยา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๙

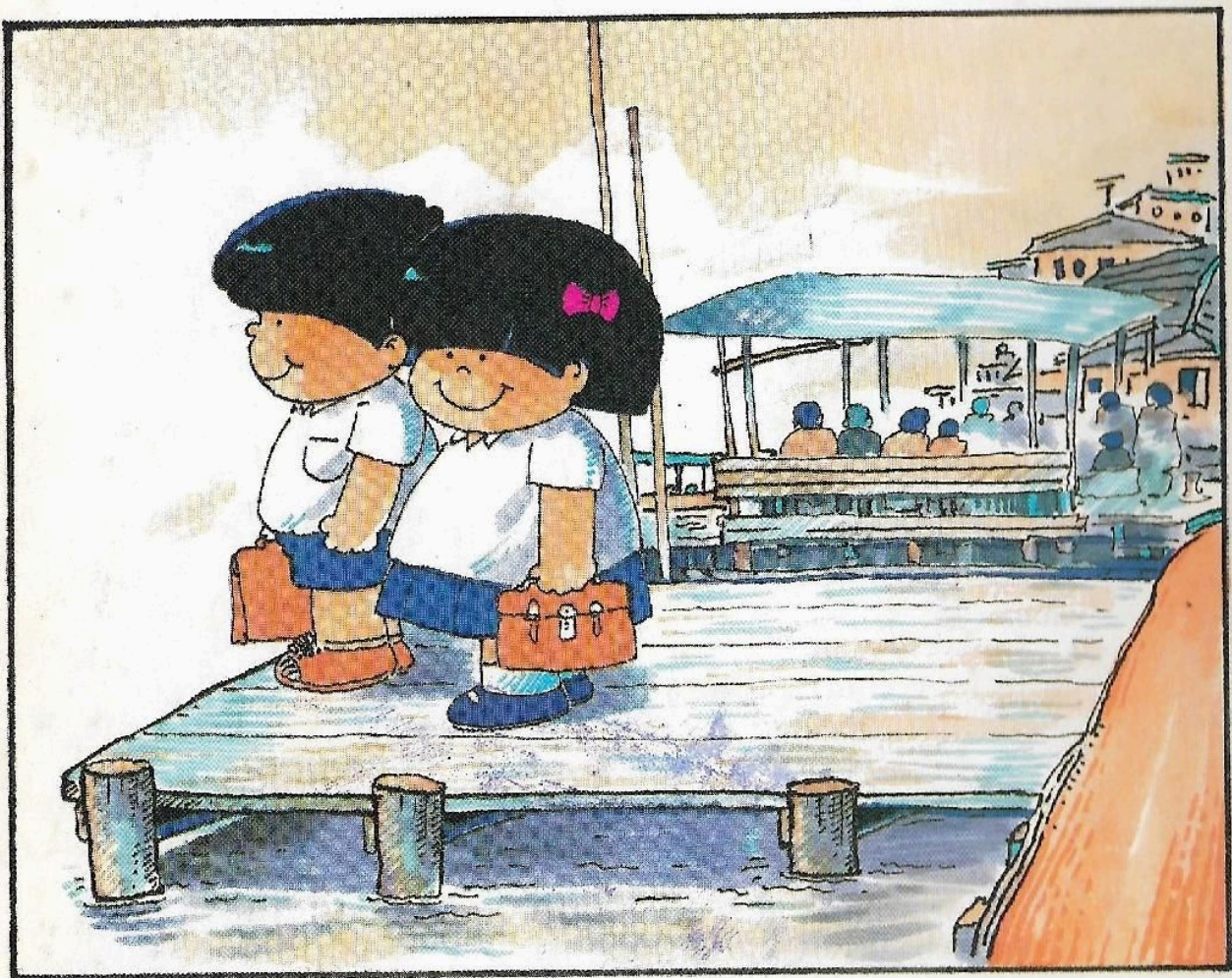
(นายเอกวิทย์ ณ ถลาง)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

นายวิเวก ปางพุทธพงศ์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๓๔๘ : ๓๑ - ๓๒ (๓)